

Vergaderjaar 2002–2003

28 868

Wijziging van de Infectieziektenwet en de Quarantainewet ter bestrijding van de gevaren van pokken

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 20 juni 2003

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹, belast met het voorbereidend onderzoek van voorliggend wetsvoorstel, brengt onderstaand verslag uit over haar bevindingen. Met een tijdige en afdoende beantwoording van de daarin opgenomen vragen en opmerkingen acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Algemeen

De leden van de fractie van de PvdA volstaan met het naar voren brengen van de navolgende vragen.

1. «Vaccinatie brengt echter voor een zeker percentage personen ernstige bijwerkingen met zich mee, soms met dodelijke afloop.», zo wordt op blz. 2 gesteld. Hoe is de regering van plan bij een uitbraak van het pokkenvirus om te gaan met de inenting van afgezonderde patiënten en degenen die in nauw contact met hen zijn geweest – gezien de gevaren van inenting – indien het pokkenvirus bij hen nog niet is vastgesteld?
2. In de inleiding van de memorie van toelichting wordt weergegeven dat het pokkenvirus wordt gekenmerkt door een combinatie van hoge mortaliteit en hoge besmettelijkheid, zoals die voor geen andere infectieziekte geldt. Hoe gaat de regering het verloop van de besmetting van het pokkenvirus nauwkeurig waarnemen, indien onverhoopt een epidemie uitbreekt?
3. «De nieuwe maatregelen zijn enerzijds minder verstrekkend dan de wet reeds kent, maar concentreren zich anderzijds op potentiële dragers van het pokkenvirus, waar de reeds bestaande maatregelen gericht zijn op personen die de ziekte al hebben, of waarschijnlijk al hebben.», zo wordt op blz. 3 opgemerkt. Kan de regering aangeven hoe de voorgestelde bijzondere maatregelen ter bestrijding van pokken (paragraaf 2a) zich verhouden met de nu geldende mogelijkheden in artikel 18? Waarom zijn de nieuwe maatregelen minder

¹ Samenstelling:

Leden: Terpstra (VVD), voorzitter, Van der Vlies (SGP), Kalsbeek (PvdA), Rijpstra (VVD), Bakker (D66), Buijs (CDA), Atsma (CDA), ondervoorzitter, Arib (PvdA), Vendrik (GL), Kant (SP), Eurlings (CDA), Mosterd (CDA), Smits (PvdA), Örgü (VVD), Verbeet (PvdA), Van Oerle-van der Horst (CDA), Vergeer-Mudde (SP), Vietsch (CDA), Tonkens (GL), Joldersma (CDA), Van Heteren (PvdA), Nawijn (LPF), Van Dijken (PvdA), Timmer (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Hermans (LPF) en Schippers (VVD).

Plv. leden: Geluk (VVD), Rouvoet (CU), Verdaas (PvdA), Griffith (VVD), Van der Ham (D66), Ferrier (CDA), Çörüz (CDA), Blom (PvdA), Halsema (GL), Gerkens (SP), Jager (CDA), Vacature (algemeen), Dijsselbloem (PvdA), Weekers (VVD), Tjon-A-Ten (PvdA), Vacature (CDA), De Ruiter (SP), Ormel (CDA), Van Gent (GL), Verburg (CDA), Waalkens (PvdA), Varela (LPF), Bussemaker (PvdA), Heemskerk (PvdA), Blok (VVD), Kraneveldt (LPF) en Hirsi Ali (VVD).

verstrekking dan de wet reeds kent, terwijl het een uiterst gevaarlijk virus betreft?

4. Kan de regering aangeven wie de eindverantwoordelijkheid draagt bij de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bestrijding van het pokkenvirus?
5. Indien bepaalde personen onder medisch toezicht worden geplaatst zal de bewegingsvrijheid beperkt zijn tot de eigen woning of hun toevallige verblijfplaats, zo stelt de regering. Welke grenzen worden gesteld aan de bewegingsvrijheid van personen die onder medisch toezicht staan en een «toevallige verblijfplaats» betrekken?
6. «Voor personen bij wie de vaccinatie niet aanslaat en die koorts krijgen, ligt plaatsing in afzondering voor de hand», aldus de memorie van toelichting op blz. 4. Hoe dwingend gaat de regering om met de regels ter isolatie van personen bij wie vaccinatie niet aanslaat?
7. Wat is het toetsingskader voor de minister, indien moet worden overgegaan tot landelijke vaccinatie in het licht van de ernstige bijwerkingen die vaccinatie kan hebben?
8. «De meldingsplicht van pokken wordt pas van kracht als er voldoende indicatoren zijn dat er een reëel gevaar van pokken bestaat», zo wordt op blz. 6 gesteld. Welk afwegingskader zal worden gehanteerd om te bepalen of een reëel gevaar voor pokken bestaat? Zal bijvoorbeeld bij terroristische dreiging of uitbraken in andere delen van de wereld over worden gegaan tot een meldingsplicht?
9. Afgezien wordt van de wettelijke verplichting voor de burgemeester om overeenkomstig artikel 15, tweede lid, een raadsman toe te voegen; dit met het oog op de risico's van medisch uitstel. Onverlet blijft dat de betrokkene het recht heeft en houdt om zich bij te laten staan door een raadsman. Welke maatregelen behoudt de regering zich voor indien het beroep op rechterlijke bijstand onverhoopt toch medisch uitstel tot gevolg heeft?
10. Op welke termijn kan een tweede draaiboek van de Landelijke Coördinatiestructuur Infectiebestrijding (LCI), met betrekking tot een volgende fase van mogelijk noodzakelijke massavaccinatie, worden verwacht?

Hoewel de directe aanleiding voor de indiening van dit wetsvoorstel – de dreigende oorlog in Irak – inmiddels niet meer actueel is, zijn de leden van de SGP-fractie ervan overtuigd dat het goed is om na te denken over de regeringsverantwoordelijkheid in het geval dat het pokkenvirus optreedt. Het is van belang dat de overheid in voorkomende gevallen maatregelen neemt om de gevolgen te beperken. Wel vragen zij nog de aandacht voor een aantal aspecten.

Terecht geldt als uitgangspunt van deze wet de vrijwillige medewerking van de bevolking. De verwachting is dat dwingende individuele maatregelen niet nodig zullen zijn. Dwang geldt slechts als uiterste middel om de volksgezondheid te beschermen. Omdat eerder in de memorie van toelichting en in antwoord op schriftelijke vragen van deze fractie over dit thema gesteld dat er geen vaccinatie zal worden opgelegd, vragen de leden van de SGP-fractie of de alinea over «dwang als uiterste middel» alleen van toepassing is op de in de wet genoemde isolatie en medische onderzoeken. Tot hoever kan die dwang als aanvulling op vrijwilligheid gaan? Op welke manier is wettelijk verankerd dat deze dwang nooit vaccinatie kan inhouden? Zeker gezien het verwachte risico van dodelijke

slachtoffers als gevolg van de vaccinatie moet dit middel uiterst terughoudend worden toegepast.

Een van de voorgestelde maatregelen is ringvaccinatie, waarbij onder meer als wettelijk criterium is opgenomen dat twee of meer minuten gezichtscontact met de patiënt is geweest op een afstand van minder dan twee meter. In hoeverre is het reëel te achterhalen met wie de patiënt in aanraking of in de nabijheid is geweest? Zal de desbetreffende patiënt altijd de mogelijkheid hebben om te melden wie tot zijn «ring» behoren? Als tweede ring spreekt het wetsvoorstel over de «gezins- of daarmee vergelijkbare contacten». Onduidelijk is hoe breed deze ring wordt getrokken. Vallen onder deze formulering bijvoorbeeld ook verenigingsactiviteiten en bijgewoonde massabijeenkomsten?

Een ander vraagpunt is of en hoe gemeenten in staat zullen zijn eventuele massale quarantaine toe te passen. Is het juist dat er hierover dit voorjaar overleg is geweest met de burgemeesters van enkele gemeenten waar de vaccinatiegraad vanwege principiële motieven relatief laag is? Wat is de uitkomst van die overleggen? Hoe zal er in eventuele toekomstige gevallen moeten worden gehandeld door deze gemeenten en door andere gemeenten waar veel mensen in quarantaine moeten?

Een goede afstemming tussen GGD en andere verantwoordelijke diensten is van groot belang. Is inmiddels duidelijk hoe het staat met de afstemming en met de implementatie van het draaiboek? Zijn de hulpverlenende instanties en andere organen naar verwachting in staat de gevolgen van een dreiging van een pokkenvirus op te vangen? Zijn er inmiddels oplossingen gevonden voor de in het artikel «Bijwerkingen van pokkenbeleid» genoemde problemen zoals «informed consent»? (VNG-magazine, 28 maart 2003, p. 12)

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel F

In de toelichting staat dat inmiddels aan een tweede draaiboek wordt gewerkt over eventuele massavaccinatie. De leden van de SGP-fractie zouden graag vernemen of hun constatering juist is dat het huidige wetsvoorstel niet de juridische basis biedt voor een massale vaccinatie. Of is het de bedoeling om in onverhoopt voorkomende gevallen gebruik te maken van de vergaande mogelijkheid om bij AMvB af te wijken van de wettelijke regels?

De voorzitter van de commissie,
Terpstra

De griffier van de commissie,
Teunissen